

sus sproglig-historisk, skjøndt det ikke er mere historisk end det andet Cursus. Dette berøver nu efter min Mening paa en urigtig Opfattelse, paa en Mangel paa Kjendskab til Sagen. Det er ganske sandt, at den almindelige Historie sidde Eleverne af det ene Cursus og læse under den samme Lærer og i den samme Tid som Eleverne af det andet Cursus, men det er en Feil, naar man troer, at kunne gaae dybere ind paa det historiske Studium, saaledes som det jo er Hensigten, uden netop ved at erhverve de sproglige Kundskaber. Det er det store Kjendskab til den afsluttede Deel af Historien, — den Deel, som man er istand til bedst at kjende af alle, fordi den paa en vis Maade staaer som afsluttet —, det dybe Kjendskab dertil, som man faaer igjennem sproglige Studier, naar disse drives fornuftigt; det er dette, som giver det dybere historiske Udbytte og berettiger til at kalde det førstnævnte Cursus fremfor andre det historiske Cursus. Hvad Tredelingen angaaer, er det blevet formeent, at der foruden de to ovennævnte Cursus burde være et oldnordisk-historisk. Dette er blevet fremsat af to ærede Medlemmer, nemlig af de ærede Rigsdagsmænd for Veile Amts 1ste Valgkreds (Gad) og for Præsto Amts 6te Valgkreds (Bjosen). Det forekommer mig, da jeg noie har lagt Mærke til, hvad de ærede Medlemmer have sagt, at de ikke havde samme Opfattelse af dette Spørgsmaal, og at den Eine væsentlig meente Gøt og den Anden et Andet. Det ærede Medlem for Veile Amts 1ste Valgkreds betegnede meget stærkt — og med Rette, som det ogsaa blev fremhævet af den høitærede Cultusminister — hvilken overordentlig Betydning for den almindelige Dannelse det historiske Studium havde. Saaledes som han opfattede Sagen, maatte der altsaa i dette Cursus gaaes dybere ind i den almindelige Historie, end der gjøres paa noget af de andre Standpunkter, medens derimod det ærede Medlem for Præsto Amts 6te Valgkreds væsentlig talte, som om han opfattede Sagen saaledes, at man i det Cursus, som han forventede oprettet for Oldnordisk, fik det nordiske Liv at kjende. Hvis det Sidste er Meningen hos de ærede Forslagsstillere, da er det min bestemte Opfattelse,

at den Grundvold, de her have villet lægge for Studiet paa 2 Aar, hvoraf der skal komme den almindelige Dannelse, som fordres af den høiere Skoleunderviisning, er altfor ringe. Jeg holder saameget som Noget i denne Sag af dette Oldnordiske og den oldnordiske Literatur, og jeg tør sige, at der efter min Mening ikke er Gøt, der kjender Noget til Sagen, som vil nægte, at jeg har gjort, hvad der stod i min Magt for blandt Tusinder og atter Tusinder af mine Medborgere — selv udenfor dette Land, i Sverige og Norge — at udbrede Kjendskab til den gamle oldnordiske Literatur. Det er vist og sandt, at der er Livskraft dert, der er Noget, som Folk have godt af at see, men paa den anden Side at ville gjøre den til Grundvold for den almindelige Dannelse, det er at overvurdere sig selv. Lader os sige Sandheden reentud, saaledes som den er: vi ere et Led i hele den historiske Udvikling, et Led, som ikke kan bortskæres uden til stort Tab og til stor Sorg for det Dvrigt; vi ere berettigede til at føre et selvstændigt Liv, men vi kunne ikke Andet end sige, at den største Deel af Verden ligger udenom os. Det gaaer ogsaa saaledes med den historiske Gang; det er ikke en Grundvold, som er tilstrækkelig, og det maa siges reentud, da der paa mange Steder er skeet Overdriivelse i den Henseende. Hvis man stillede sig paa det Standpunkt, som det ærede Medlem for Veile Amts 1ste Valgkreds indtager, er man endnu værre faren; da vil man sætte sig et Maal, uden at vide Midlerne dertil. Man vil da gaae dybere ind i Historien og den hele historiske Udvikling, som er Folkenes Læseudvikling, men dette kan man ikke gjøre i de to andre Cursus. Naar man nu kaster det sproglige Element bort, hvorledes troer man da, at man kan gaae dybere ind paa Historien? Det er allerede slem nok, at man ikke sætter Disciplen istand til at lade ham læse Kildekrifterne til den Historie, som han skal sætte sig ind i. Dette Savn kan afhjælpes ved Oversættelser, kan man sige, men dette er værre endnu. Enhver, der kjender det, at læse efter Oversættelse, vil indrømme, at man aldrig gjør sig fortrolig hverken med Hellas's Skjønhed og Geni eller med den romerske kraftige Lovgivning og Administration, med mindre man har